

ΠΙΝΑΚΑΣ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

Πρόλογος.....	VII
Συντομογραφίες.....	XVII

§ 1. Εισαγωγή στο αντικείμενο της μελέτης.....	1
--	---

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΠΡΩΤΟ

Η συγκρότηση της σχολάζουσας κληρονομίας ως αυτοτελούς περιουσίας

§ 2. Κτήση της κληρονομίας και σχολάζουσα κληρονομία.....	5
I. Τα συστήματα κληρονομικής διαδοχής στην Ελλάδα, διατοπικά, διαχρονικά και διακοινοτικά.....	8
II. Η κτήση της κληρονομίας εκτός του συστήματος του Αστικού Κώδικα.....	21
1. Η κτήση της κληρονομίας κατά το βυζαντινορωμαϊκό δίκαιο.....	21
(α) Η κτήση της κληρονομίας κατά το <i>ius civile</i>	21
(β) Ο θεσμός της <i>bonorum possessio</i>	25
(γ) Η αποδοχή της κληρονομίας (<i>hereditatis aditio</i>) ως προϋπόθεση κτήσης της κληρονομίας.....	28
2. Η κτήση της κληρονομίας κατά τον Ιόνιο Αστικό Κώδικα.....	32
3. Η κτήση της κληρονομίας κατά τον Σαμιακό Αστικό Κώδικα.....	34
4. Η κτήση της κληρονομίας κατά τον Ελληνικό Αστικό Κώδικα.....	36
II. Η κτήση της κληρονομίας κατά τον Αστικό Κώδικα.....	39
1. Οι προπαρασκευαστικές εργασίες του Αστικού Κώδικα.....	39
2. Διάγραμμα των ρυθμίσεων του Αστικού Κώδικα.....	41
§ 3. Η ιστορική εξέλιξη του θεσμού της σχολάζουσας κληρονομίας.....	46
I. Ο θεσμός της σχολάζουσας κληρονομίας (<i>hereditas jacens</i>) στο βυζαντινορωμαϊκό δίκαιο.....	46
1. Η νομική φύση της σχολάζουσας κληρονομίας (<i>hereditas jacens</i>).....	46
2. Σκοποί και λειτουργία της σχολάζουσας κληρονομίας.....	53
II. Ο θεσμός της σχολάζουσας κληρονομίας πριν από την εισαγωγή του Αστικού Κώδικα.....	54

Πίνακας περιεχομένων

1. Η σχολάζουσα κληρονομία στον Ιόνιο Αστικό Κώδικα.....	54
2. Η <i>απροσέλευστος κληρονομία</i> στον Σαμιακό Αστικό Κώδικα.....	56
3. Ο θεσμός της σχολάζουσας κληρονομίας κατά τον ν. 1337/1918	57
(α) Το πεδίο εφαρμογής του ν. 1337/1918.....	58
(β) Ο διορισμός κηδεμόνα	59
(γ) Οι διατυπώσεις διαχείρισης.....	61
(δ) Η εποπτεία της κηδεμονίας.....	63
III. Ο θεσμός της σχολάζουσας κληρονομίας στον Ελληνικό Αστικό Κώδικα και κατά τις προπαρασκευαστικές εργασίες του Αστικού Κώδικα.....	65
1. Η σχολάζουσα κληρονομία στον Ελληνικό Αστικό Κώδικα.....	65
2. Η σχολάζουσα κληρονομία κατά τις προπαρασκευαστικές εργασίες του Αστικού Κώδικα.....	67
IV. Ο θεσμός της σχολάζουσας κληρονομίας στον Αστικό Κώδικα και στον Κώδικα Κοινωφελών Περιουσιών και Σχολαζουσών Κληρονομιών	70
1. Διάγραμμα των ρυθμίσεων του Αστικού Κώδικα.....	70
2. Η αναμόρφωση του θεσμού της σχολάζουσας κληρονομίας με τον ν. 4182/2013.....	73
(α) Η ενίσχυση του ρόλου της Διοίκησης	73
(β) Η υπαγωγή τους σχολάζουσας κληρονομίας σε χρονικό περιορισμό.....	76
(γ) Η ρύθμιση της σχολάζουσας κληρονομίας με παραπομπή στους κανόνες για την εκκαθάριση Κοινωφελών Περιουσιών	77
§ 4. Συγκριτικό δίκαιο.....	81
I. Αγγλία.....	81
1. Οι εξ αδιαθέτου κληρονόμοι	81
2. Ο διορισμός διοικητή (administrator) στην περίπτωση της εξ αδιαθέτου κληρονομικής διαδοχής	83
3. Η εκκαθάριση της κληρονομίας και η απόδοση αυτής στον δικαιούχο	85
(α) Ρευστοποίηση του ενεργητικού	86
(β) Εξόφληση των δαπανών και των χρεών της κληρονομίας	87
(γ) Απόδοση της κληρονομίας στους δικαιούχους	88
(δ) Έξοδα, αμοιβή, ευθύνη, λογοδοσία του διοικητή	89
II. Γαλλία.....	90
1. Η κτήση της κληρονομίας στο Γαλλικό Δίκαιο	91
(α) Option successorale.....	92
(β) Saisine	96

2. Η απόκτηση της κληρονομίας από το Κράτος – έρημος κλήρος (<i>succession en déshérence</i>).....	98
3. Η σχολάζουσα κληρονομία (<i>succession vacante</i>).....	101
(α) Έννοια και προϋποθέσεις.....	101
(β) Η διοίκηση της σχολάζουσας κληρονομίας	102
(γ) Λογοδοσία και λήξη της κηδεμονίας	105
III. Γερμανία.....	106
1. Η κτήση της κληρονομίας.....	106
2. Το εξ αδιαθέτου κληρονομικό δικαίωμα του Κράτους.....	110
3. Η κηδεμονία της κληρονομίας (Nachlasspflegschaft)	112
(α) Οι προϋποθέσεις της κηδεμονίας της κληρονομίας	112
(i) Η αβεβαιότητα ως προς την κληρονομική διαδοχή ως προϋπό- θεση της κηδεμονίας.....	112
(ii) Η ανάγκη προστασίας της κληρονομίας.....	113
(β) Το έργο και η εποπτεία του κηδεμόνα της κληρονομίας.....	114
(i) Η συνήθης κηδεμονία της κληρονομίας ως μέσο προστασίας της κληρονομίας (gewöhnliche Nachlasspflegschaft, Siche- rungspflegschaft)	114
(ii) Η δικαστική κηδεμονία της κληρονομίας (Prozess- oder Klage- pflegschaft)	117
(iii) Η εποπτεία του κηδεμόνα	117
(γ) Η αμοιβή και η ευθύνη του κηδεμόνα	118
(δ) Η παύση της κηδεμονίας.....	119
IV. Συμπεράσματα από τη δικαιοσυγκριτική επισκόπηση	120

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΔΕΥΤΕΡΟ

Η θεμελίωση των υποχρεώσεων πίστewς του κηδεμόνα

§ 5. Οι επιδιωκόμενοι μέσω του θεσμού της σχολάζουσας κληρονομίας σκοποί	125
I. Οι σκοποί της διαχείρισης της σχολάζουσας κληρονομίας ως αυ- τοτελούς περιουσιακής ομάδας.....	125
1. Η ασφάλεια των συναλλαγών ως σκοπός διαχείρισης της σχο- λάζουσας κληρονομίας.....	126
2. Η προστασία του κληρονόμου ως σκοπός διαχείρισης της σχο- λάζουσας κληρονομίας.....	126
3. Η προστασία των δανειστών ως σκοπός διαχείρισης της σχολά- ζουσας κληρονομίας.....	127

Πίνακας περιεχομένων

II. Η προστασία του Δημοσίου ως σκοπός διαχείρισης της σχολάζουσας κληρονομίας.....	129
1. Το Δημόσιο ως κληρονόμος έρημων κληρονομιών στο ρωμαϊκό δίκαιο.....	129
2. Το Δημόσιο ως εξ αδιαθέτου κληρονόμος πριν από την εισαγωγή του Αστικού Κώδικα.....	130
(α) Το Δημόσιο ως εξ αδιαθέτου κληρονόμος κατά τον Ιόνιο Αστικό Κώδικα.....	130
(β) Το Δημόσιο ως εξ αδιαθέτου κληρονόμος κατά τον Σαμιακό Αστικό Κώδικα.....	131
(γ) Το Δημόσιο ως εξ αδιαθέτου κληρονόμος κατά τον ν. 1337/1918 και τον ν. 2310/1920.....	133
(i) Ο ν. 1337/1918.....	133
(ii) Ο ν. 2310/1920.....	135
(δ) Το Δημόσιο ως εξ αδιαθέτου κληρονόμος κατά τον Ελληνικό Αστικό Κώδικα.....	137
3. Το Δημόσιο ως εξ αδιαθέτου κληρονόμος κατά τον Αστικό Κώδικα ...	138
4. Η προαγωγή με τον ν. 4182/2013 των ενόμων συμφερόντων του Δημοσίου ως εξ αδιαθέτου κληρονόμου.....	140
§ 6. Ο διορισμός κηδεμόνα σχολάζουσας κληρονομίας.....	148
I. Προϋποθέσεις για τον διορισμό κηδεμόνα σχολάζουσας κληρονομίας....	149
1. Θετική προϋπόθεση: Η ύπαρξη σχολάζουσας κληρονομίας.....	149
(α) Άγνωστος κληρονόμος	149
(β) Αβεβαιότητα εάν ο κληρονόμος έχει αποδεχθεί την κληρονομία	151
2. Αρνητική προϋπόθεση: Πιθανολόγηση ότι δεν υπάρχει άλλος κληρονόμος πλην του Δημοσίου	153
(α) Ο σκοπός της αρνητικής προϋπόθεσης.....	153
(β) Η υποχρέωση ειδοποίησης για την ύπαρξη κληρονομίας «χωρίς εμφανή κληρονόμο»	156
(γ) Η πιθανολόγηση ότι δεν υπάρχει άλλος κληρονόμος εκτός από το Δημόσιο	159
(i) Το αρμόδιο για την πιθανολόγηση διοικητικό όργανο	159
(ii) Τα στάδια της πιθανολόγησης.....	160
(iii) Ο δικαστικός έλεγχος της πιθανολόγησης.....	163
3. Άσκηση αγωγών εναντίον του προσωρινού κληρονόμου (ΑΚ 1858)	165
4. Άσκηση αγωγών κατά της κληρονομίας από τον κληρονόμο με απογραφή (ΑΚ 1910).....	171

II. Τα προσόντα του κηδεμόνα σχολάζουσας κληρονομίας.....	174
1. Το Μητρώο του άρθρου 16 ν. 4182/2013	176
2. Τα κωλύματα διορισμού κηδεμόνα σχολάζουσας κληρονομίας.....	180
(α) Δικαιοπρακτική ανικανότητα.....	181
(β) Πτώχευση ή υπαγωγή σε αντίστοιχες διαδικασίες	181
(γ) Ποινική καταδίκη.....	182
(δ) Διαγραφή από το Μητρώο	183
(ε) Σύγκρουση συμφερόντων	184
(στ) Εκκρεμότητες από προηγούμενο διορισμό.....	186
III. Η διαδικασία διορισμού κηδεμόνα σχολάζουσας κληρονομίας και ο δικαστικός έλεγχος αυτής.....	187
1. Η διοικητική απόφαση διορισμού του κηδεμόνα.....	187
2. Η αποδοχή του διορισμού	191
3. Ο δικαστικός έλεγχος της διοικητικής διαδικασίας διορισμού κηδεμόνα.....	192
IV. Ο διορισμός προσωρινού κηδεμόνα σχολάζουσας κληρονομίας.....	194
V. Η εφαρμογή των άρθρων 16 έως 20 ν. 4182/2013 στον διορισμό των κηδεμόνων των ΑΚ 1858 και ΑΚ 1910	197
§ 7. Τα καθήκοντα του κηδεμόνα σχολάζουσας κληρονομίας	199
I. Η έννομη σχέση που ιδρύεται με τον διορισμό κηδεμόνα σχολά- ζουσας κληρονομίας.....	199
1. Η έννομη σχέση μεταξύ του Δημοσίου και του κηδεμόνα ως σχέση ιδιωτικού δικαίου.....	200
2. Η έννομη σχέση μεταξύ του Δημοσίου και του κηδεμόνα ως σύμβαση με προστατευτική ενέργεια υπέρ τρίτου	201
II. Η εκπροσώπηση του κληρονόμου.....	203
1. Η εξουσία του κηδεμόνα να αντιπροσωπεύει εξωδίκως τον κληρονόμο	203
2. Η δικαστική εκπροσώπηση του κληρονόμου από τον κηδεμόνα	207
III. Η διοίκηση της κληρονομίας.....	212
1. Ο προσωρινός χαρακτήρας της διαχειριστικής εξουσίας του κηδεμόνα	212
2. Σφράγιση, αποσφράγιση και απογραφή της κληρονομίας	214
3. Είσπραξη απαιτήσεων της κληρονομίας.....	219
(α) Είσπραξη κατά τον ΚΕΔΕ	219
(β) Οι υποχρεώσεις του οφειλέτη	222
(γ) Η κατάρτιση συμβιβασμών.....	224

Πίνακας περιεχομένων

4. Διαφύλαξη χρημάτων, τιμαλφών και άλλων αντικειμένων ιδιαίτερης αξίας.....	225
(α) Φύλαξη.....	225
(β) Εκποίηση.....	227
5. Εκποίηση και εκμίσθωση κινητών και ακινήτων.....	231
(α) Η εκποίηση.....	232
(αα) Η εκποίηση ακινήτων.....	232
(i) Οι νόμιμες διατυπώσεις.....	232
(ii) Η μη τήρηση των διατυπώσεων.....	236
(iii) Εκμισθωμένα ακίνητα.....	239
(ββ) Η εκποίηση κινητών.....	241
(β) Η εκμίσθωση.....	242
(αα) Η εκμίσθωση ακινήτων.....	242
(ββ) Η εκμίσθωση κινητών.....	244
6. Εξόφληση χρεών και απόδοση δαπανών.....	246
(α) Η κατ' εξαίρεση ικανοποίηση των δανειστών της κληρονομίας από τον κηδεμόνα.....	246
(β) Η σειρά ικανοποίησης των δανειστών της κληρονομίας από τον κηδεμόνα.....	248
7. Συντηρητικά μέτρα και πράξεις συνετής διαχείρισης.....	250
8. Μη επιτρεπόμενες πράξεις διαχείρισης.....	251
IV. Η απόδοση της κληρονομίας στον κληρονόμο.....	255
1. Η απόδοση της κληρονομίας σε τρίτο κληρονόμο εκτός από το Δημόσιο.....	255
2. Η απόδοση της κληρονομίας στο Δημόσιο ως εξ αδιαθέτου κληρονόμο.....	258
(α) Η εξακρίβωση του κληρονομικού δικαιώματος του Δημοσίου.....	258
(β) Η διαδικασία βεβαιώσεως ότι δεν υπάρχει άλλος κληρονόμος.....	260
3. Η σχολάζουσα κληρονομία κατά τον Κανονισμό (ΕΕ) 650/2012.....	264
4. Ειδικά καθεστώτα κληρονομικής διαδοχής.....	267
(α) Έλληνες πολίτες εβραϊκού θρησκευάματος.....	267
(β) Μουσουλμάνοι Έλληνες πολίτες.....	268
(γ) Η κληρονομική διαδοχή των ορθοδόξων μοναχών και κληρικών.....	274
V. Η καταβολή διατροφής στη μητέρα κυοφορούμενου κληρονόμου.....	276
1. Ο σκοπός και η νομική φύση της διατροφής.....	276
2. Οι προϋποθέσεις και το περιεχόμενο της διατροφής.....	277
3. Η διαδικασία καταβολής της διατροφής και η παραγραφή της αξιώσεως διατροφής.....	283
Συμπεράσματα Δευτέρου Κεφαλαίου.....	285

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΤΡΙΤΟ

Οι έννομες συνέπειες των υποχρεώσεων πίστωσης του κηδεμόνα

§ 8. Οι αξιώσεις του κηδεμόνα σχολάζουσας κληρονομίας.....	287
I. Η αμοιβή του κηδεμόνα σχολάζουσας κληρονομίας.....	287
II. Η αξίωση δαπανών του κηδεμόνα σχολάζουσας κληρονομίας.....	291
III. Διαδικασία απόδοσης αμοιβής και δαπανών.....	292
§ 9. Η ευθύνη του κηδεμόνα σχολάζουσας κληρονομίας.....	296
I. Οι νόμιμοι λόγοι ευθύνης του κηδεμόνα σχολάζουσας κληρονομίας.....	296
1. Η ευθύνη του κηδεμόνα έναντι του Δημοσίου.....	297
2. Η ευθύνη του κηδεμόνα έναντι του τυχόν τρίτου κληρονόμου.....	302
3. Η ευθύνη του κηδεμόνα έναντι των δανειστών της κληρονομίας.....	309
4. Η ευθύνη του κηδεμόνα έναντι των τρίτων.....	314
II. Το μέτρο της επιμέλειας του κηδεμόνα σχολάζουσας κληρονομίας.....	317
III. Η ευθύνη του κηδεμόνα για υπέρβαση της εξουσίας αντιπροσώπευσης.....	324
IV. Η ευθύνη του κηδεμόνα της ΑΚ 1858 και της ΑΚ 1910.....	331
§ 10. Η λήξη της θητείας του κηδεμόνα.....	333
I. Η αυτοδίκαιη έκπτωση του κηδεμόνα από τα καθήκοντά του.....	334
II. Η παύση του κηδεμόνα για σπουδαίο λόγο με απόφαση της αρμόδιας αρχής.....	337
III. Η παραίτηση του κηδεμόνα.....	341
1. Η νομική φύση της παραίτησης.....	341
2. Η παραίτηση για σπουδαίο λόγο.....	342
3. Η παραίτηση χωρίς σπουδαίο λόγο.....	345
IV. Η διοίκηση της κληρονομίας μετά τη λήξη της θητείας του κηδεμόνα...	346
V. Η λήξη της θητείας των κηδεμόνων των ΑΚ 1858 και ΑΚ 1910.....	349
VI. Η λογοδοσία του κηδεμόνα.....	352
1. Λογοδοσία στην αρμόδια αρχή.....	353
(α) Περιοδική λογοδοσία.....	354
(β) Οριστική λογοδοσία.....	355
2. Η αξίωση λογοδοσίας κατά τις γενικές διατάξεις.....	357
Συμπεράσματα Τρίτου Κεφαλαίου.....	362
§ 11. Γενικά συμπεράσματα.....	364

Πίνακας περιεχομένων

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑΤΑ	369
Παράρτημα Α' Νόμος υπ' αριθμ. 4182/2013	369
Παράρτημα Β' Αιτιολογική Έκθεση Ν. 4182/2013	436
Βιβλιογραφία.....	487
Ευρετήριο.....	505